

OECD *Multilingual Summaries* **Pensions at a Glance 2019**

Summary in Norwegian

Read the full book on: [10.1787/b6d3dcfc-en](https://doi.org/10.1787/b6d3dcfc-en)

Et blikk på pensjoner 2019

Sammendrag på norsk

Denne utgaven av Et blikk på pensjoner gjennomgår og analyserer pensjonstiltakene som er lovfestet i OECD-landene mellom september 2017 og september 2019. Som i tidligere utgaver er et omfattende utvalg av pensjonspolitiske indikatorer inkludert for alle OECD- og G20-land. I tillegg gir denne utgaven en grundig gjennomgang av forskjellige tilnærminger til å organisere pensjoner for irregulære arbeidere. Denne utgaven av Et blikk på pensjoner gjennomgår og analyserer pensjonstiltakene som er lovfestet i OECD-landene mellom september 2017 og september 2019. Som i tidligere utgaver er et omfattende utvalg av pensjonspolitiske indikatorer inkludert for alle OECD- og G20-land. I tillegg gir denne utgaven en grundig gjennomgang av forskjellige tilnærminger til å organisere pensjoner for irregulære arbeidere.

Det er behov for årvåkenhet for ikke å miste fremgangen som er oppnådd for å gjøre pensjoner mer bærekraftig

Presset vedvarer for opprettholdelse av tilstrekkelige og økonomisk bærekraftige pensjonsnivåer etter hvert som befolkningen akselererer i de fleste OECD-land. I 1980 var det 2 personer eldre enn 65 år for hver tiende i yrkesaktiv alder i OECD. Dette antallet vil ha økt til litt over 3 i 2020 og anslås å nå nesten 6 innen 2060. Befolkningen i yrkesaktiv alder, målt ved faste aldersgrenser, anslås å falle med mer enn en tredel innen 2060 i flere land.

Flere tiltak som er lovfestet siden september 2017, har rullet tilbake tidligere reformer. Nyere reformer har stilt mildere krav til alder for å motta pensjon, økte ytelser og utvidet dekning. Bidragssatsene ble endret i Ungarn, Island og Litauen, sikkerhetsnett for eldre og minstepensjon økte i Østerrike, Frankrike, Italia, Mexico og Slovenia, samt flere fordeler for lavtlønnede i Tyskland, mens Spania suspenderte tiltak (bærekraftsfaktor og revaloriseringsindeks) for å håndtere finansielt press på grunn av befolkningsaldring. Bare Estland har hevet pensjonsalderen. Italia, Nederland og Slovakia har på sin side utvidet alternativene for førtidspensjon eller begrenset tidligere kunngjorte økninger i pensjonsalderen.

Med forbedrede økonomiske forhold har det økonomiske presset for å reformere pensjonssystemene lettet, og det er forståelig at noen land ønsker å myke opp upopulære tiltak som ble innført i en krisesammenheng. Selv om det økonomiske presset på pensjonssystemene ble forverret av krisen, reflekterte det imidlertid også strukturelle svakheter. Å gå tilbake på reformer som fokuserer på langsiktige behov, kan føre til at pensjonssystemene blir mindre motstandsdyktige overfor økonomiske sjokk i fremtiden og uforberedt på møtet med en aldrende befolkning.

Basert på lovfestede tiltak i dag øker litt over halvparten av OECD-landene pensjonsalderen, fra i gjennomsnitt 63,8 år i dag til 65,9 år i gjennomsnitt rundt 2060. Dette utgjør halvparten av den forventede gevinsten i forventet levealder ved 65 år i samme periode, noe som innebærer at disse endringene i seg selv ikke vil være tilstrekkelige til å stabilisere riktig balanse mellom arbeidslivsdeltakelse og pensjonisttilværelse.

Når man tar hensyn til nylige reformer, tilsvarer fremtidige netto erstatningsnivåer fra obligatoriske ordninger for gjennomsnittslønnede arbeidere gjennom et helt arbeidslivsløp i gjennomsnitt 59 % i gjennomsnitt, fra nær 30 % i Litauen, Mexico og Storbritannia til 90 % eller mer i Østerrike, Italia, Luxembourg, Portugal og Tyrkia. Erstatningsnivåer basert på et helt arbeidslivsløp anslås å falle de neste tiårene i de fleste OECD-land.

Hvorfor innebærer irregulært arbeid problemstillinger knyttet til pensjon?

Irregulære arbeidere er en veldig mangfoldig gruppe som inkluderer deltidsansatte og midlertidig ansatte samt selvstendig næringsdrivende, som til sammen utgjør mer enn en tredel av den totale sysselsettingen i OECD-land. Utviklingen av nye arbeidsformer kan svekke inntektsutsiktene for fremtidige generasjoner av pensjonister.

Selvstendig næringsdrivende betaler generelt lavere pensjonsinnskudd enn arbeidstakere med samme skattepliktige inntekt. De bidrar i lignende grad som ansatte i bare ti OECD-land. En høy grad av skjønn ved fastsettelse av bidragsbasen, ingen krav om å delta i innteksrelaterte ordninger, reduserte incentiver til å bidra i frivillige ordninger og lavere nominelle bidragssatser er de viktigste faktorene som forklarer lavere pensjonsinnskudd. Dette kan ha alvorlige konsekvenser for selvstendig næringsdrivendes pensjonsytelser i dag og i fremtiden, og for den generelle evnen til å finansiere tilstrekkelige pensjoner.

Ved pensjon har tidligere selvstendig næringsdrivende en tendens til å ha lavere offentlig pensjon enn tidligere ansatte, og irregulære arbeidere har generelt mer begrenset tilgang til offentlige pensjonsordninger. Over hele OECD vil selvstendig næringsdrivende, basert på obligatoriske bidrag, motta en alderspensjon som er 20 prosent lavere enn for tidligere ansatte med samme skattepliktige inntekt i løpet av arbeidslivsløpet.

Mange land kan iverksette tiltak for å forbedre pensjonsutbetalingene til irregulære arbeidere

Reformer av pensjonssystemer som demper forskjeller mellom regulære og irregulære arbeidere med hensyn til dekning, bidrag og rettigheter, ville sikret en mer rettferdig beskyttelse, redusert ulikheter, samlet risiko så bredt som mulig og lettet arbeideres mobilitet på tvers av jobbtper.

Å sette minimumsinntektskrav for pensjoner på tilstrekkelig lave nivåer vil fjerne noen av barrierene som midlertidige ansatte og deltidsansatte står overfor i møte med vilkårene for pensjonsberettigelse. Behovet for likebehandling av alle arbeidsinntekter innebærer ikke å ekskludere midlertidige arbeidskontrakter, uavhengig av varighet, fra obligatorisk pensjonsdekning og avskaffe minimumsperioder eller opptjeningstid for erverv av pensjonsrettigheter.

Å inkludere alle irregulære arbeidere i obligatoriske pensjoner på samme måte som regulære arbeidere begrenser de økonomiske incentivene arbeidsgivere og arbeidstakere kan måtte ha til å misbruke irregulær sysselsetting. Å sikre portabilitet for pensjonsrettigheter og -eiendeler hjelper personer som bytter jobb, med å fortsette å spare i samme ordning eller overføre opptjente fordeler. Å begrense lekkasjer fra det offentlige pensjonssystemet som skyldes jobbytter og muligheter for tidlig utmelding, ville forbedret dekningen og sikkerheten for eldre. Videre bør frivillige yrkesordninger og ordninger for automatisk innmelding være tilgjengelige for alle kontraktstyper gjennom standardplaner i land der de er tilgjengelige for ansatte arbeidere.

Begrunnelsen for å gi pensjoner til ansatte arbeidere gjelder på samme måte for selvstendig næringsdrivende. Å justere pensjonsregler på tvers av alle former for arbeid betyr å utjevne de totale bidragssatsene – summen av arbeidstaker og arbeidsgiver – for alle arbeidere. Spesielt har den store graden av fleksibilitet i definisjonen av bidragsbasen for selvstendig næringsdrivende en tendens til å føre til lave bidrag. Det er imidlertid ikke sikkert at en formell begrensning av slik fleksibilitet er tilstrekkelig for å forhindre lave nivåer av bidrag, og passende tiltak for overholdelse kan være nødvendig. Hvis lavere obligatoriske pensjonsinnskudd for selvstendig næringsdrivende brukes som et instrument for å fremme selvstendig næringsdrift eller støtte personer i lavtlønnet virksomhet, bør resulterende færre rettigheter

unngås ved å fylle opp de lavere implisitte bidragene gjennom subsidier, i det minste for personer med lav inntekt.

© OECD

Denne oppsummeringen er ingen offisiell OECD-oversettelse.

Bruk av dette innholdet, i både digital eller trykt form, reguleres av vilkår som finnes på <http://www.oecd.org/fr/conditionsdutilisation>.

Flerspråklige oppsummeringer er oversatte utdrag av OECD-publikasjoner opprinnelig utgitt på engelsk og fransk.

Disclaimers: <http://oe.cd/disclaimer>